

SXEDIO.FU1

8.9.1950: Ο ΕΖΕΚΙΑΣ ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΙ ΟΤΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ ΘΑ ΕΓΓΕΙΡΟΥΝ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΣΤΟΝ ΟΗΕ ΕΝΩ Ο ΑΔΑΜ ΑΔΑΜΑΝΤΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΤΑΙ ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΜΕΝΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΕΑΣ

Στις **4** Ιουλίου οι Εζεκίας Παπαϊωάννου και Αδάμ Αδάμαντος που αποτελούσαν την Πρεσβεία του Εθνικοαπελευθερωτικού Συνασπισμού για προώθηση του ενωτικού αγώνα των Κυπρίων μετά το Ενωτικό δημοψήφισμα της **15ης** Ιανουαρίου αναχώρησαν από το Παρίσι για την Πράγα της Τσεχοσλοβακίας, ενώ το τρίτο μέλος, ο Εύδωρας Ιωαννίδης, αναχώρησε για το Λονδίνο.

Από την Πράγα η Πρεσβεία πήγε στο Βουκουρέστι της Ρουμανίας και από εκεί στη συνέχεια στην Ουγγαρία στις **18** το Αυγούστου. Στις χώρες αυτές η Πρεσβεία κινείτο μέσα σε γνώριμο έδαφος. Παντού υποδοχές και προβολή των θέσεων της Κύπρου, ενώ στην υπηρεσία της τίθεντο μεταφραστές και αυτοκίνητα σε κάθε χώρα για να διακινείται. Ο τύπος των χωρών αυτών πρόβαλλε με πηχυαίους τίτλους τις δηλώσεις των μελών της Πρεσβείας και γενικά η Πρεσβεία ήταν απόλυτα ικανοποιημένη από την ανταπόκριση που συναντούσε.

Ετσι προγραμματίζε επίσκεψη στη Μόσχα, αλλά τελικά προτίμησε να επιστρέψει στο Λονδίνο για να προβεί στις αναγκαίες διατυπώσεις, ώστε να μπορέσει να καταλήξει στο Λέϊκ Σαξές των Ηνωμένων Πολιτειών για να παραστεί στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών.

Κατά την επιστροφή της η Πρεσβεία σταμάτησε στην Πράγα και ο Παπαϊωάννου σε συνέντευξη του είχε πολλά καλά λόγια να πει για όσα είδε, τόσο στη Τσεχοσλοβακία όσο και στις άλλες χώρες:

"Είχαμε την ευκαιρία να δούμε με τα μάτια μας, στη διάρκεια των **7** εβδομάδων που πέρασαν, εκείνο που οι ιμπεριαλιστές εμπρηστές ενός νέου πολέμου αρέσκονται να ονομάζουν "σιδηρούν παραπέτασμα".

Εχουμε δει στην πράξη τη δημοκρατία, έχουμε δε το λαό σας να κτίζει, να δημιουργεί, να παράγει, να προχωρεί προς το σοσιαλισμό, είδαμε ακόμη το λαό σας να μη θέλει τίποτε άλλο από την ειρήνη και ν' αγωνίζεται για να τη διατηρήσει. Αυτό άλλωστε είναι φυσικό, γιατί ο σοσιαλισμός είναι ταυτόσημος με την ειρήνη".

Για την ελληνική Κυβέρνηση ο Παπαϊωάννου είχε σοβαρές κατηγορίες και ιδιαίτερα εναντίον του Προέδρου της Γιουγκοσλαβίας στρατάρχη Τίτο:

"Κατ' εντολή των αγγλοαμερικάνων ιμπεριαλιστών αφεντικών τους και σε συνεργασία με τον αρχικατάσκοπο Τίτο, οι μοναρχοφασίστες, προσπαθούν ν' αρπάξουν εδάφη από τη Λαϊκή Δημοκρατία της Αλβανίας, ενώ για την Κύπρο, όχι μόνο δεν κάνουν τίποτε, αλλά και συμβουλεύουν τον Κυπριακό λαό να μη ενοχλεί τους Αγγλους.

Για τις προετοιμασίες ενός νέου πολέμου ο Παπαϊωάννου ξεκαθάρισε ότι η Κύπρος δεν θα στρέφονταν ποτέ εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης:

"Ο Κυπριακός λαός προτιμά να δει τα χέρια του κομμένα παρά να σηκώσει όπλα ενάντια στη Σοβιετική Ένωση και τις λαϊκές Δημοκρατίες".

Ο Παπαϊωάννου επανέλαβε επίσης την πρόθεση της πρεσβείας να μεταβεί στο Λέηκ Σαξές και να προσφύγει στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ.

Όμως λογάριαζε χωρίς το ξενοδόχο. Σαν ζητήθηκε θεώρηση του διαβατηρίου του Αδάμαντου από τις αμερικανικές αρχές του αρνήθηκαν. Την ίδια τύχη είχε αργότερα και ο Εύδωρας Ιωαννίδης που προσπάθησε να ταξιδεύσει στο Λέηκ Σαξές όχι σαν μέλος της Πρεσβείας, αλλά σαν απεσταλμένος της εφημερίδας "Νέος Δημοκράτης".

Στον Ιωαννίδη δόθηκε άδεια να μεταβεί στις ΗΠΑ, αλλά σαν έφθασε εκεί συνελήφθη και τέθηκε υπό περιορισμό στο νησί "Ελλις" για τρεις μέρες όπου ανακρίθηκε. Ο ανακριτής του είπε στο τέλος:

"Λόγω των ενεργειών σου δεν επιτρέπεται να εισέλθεις στις Ηνωμένες Πολιτείες γιατί επιδίδεται

σε ανατρεπτική δράση και γιατί προπαγανδίζεις τον ολοκληρωτισμό".

Ο Ιωαννίδης τοποθετήθηκε αργότερα σε πλοίο της γραμμής και αναγκάστηκε να επιστρέψει στο Λονδίνο.

Ο επικεφαλής της Πρεσβείας Εζεκίας Παπαϊωάννου επέστρεψε στην Κύπρο στις 8 Σεπτεμβρίου και μετέφερε το μήνυμα ότι οι φίλοι της Κύπρου θα παρουσίαζαν το Κυπριακό στην επόμενη, όπως είπε, Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών.

Είπε ο Παπαϊωάννου:

" Πιστή στην εντολή που είχε από τον ελληνικό κυπριακό λαό η Λαϊκή Εθνική Πρεσβεία επισκέφθηκε μέσα στο τρίμηνο διάστημα που δρα στα εξωτερικό, χώρες τόσο του δυτικού όσο και του ανατολικού συνασπισμού. Παντού θέσαμε την εθνική απαίτηση του λαού μας να ενωθεί με την Ελλάδα.

Στην Αγγλία και τη Γαλλία μονάχα το κομμουνιστικό κόμμα κι άλλα προοδευτικά δημοκρατικά στοιχεία τάχθηκαν ανεπιφύλακτα υπέρ της Ένωσης. Όλα τ' άλλα κόμματα κι' ο κεφαλαιοκρατικός Τύπος, είτε κράτησαν ένοχη σιγή, είτε τάχθηκαν εναντίον. Η Βρετανική Κυβέρνηση επανέλαβε το στερεότυπο, "το κυπριακό είναι κλειστό" ενώ οι Ταϊμς απηχώντας την Κυβερνητική πολιτική έβγαλαν τη γάτα από το σάκκο κι είπαν ορθά κοφτά πως η Κύπρος αποτελεί στρατηγικό σημείο και αεροπλανοφόρο βάση του ιμπεριαλισμού.

Έτσι οι "γενναιόδωροι" και "μεγαλόψυχοι" "φίλοι και σύμμαχοι" της Κυπριακής και ελληνικής μοναρχοφασιστικής αντίδρασης δεν ευδόκησαν να παραχωρήσουν την Κύπρο στην Ελλάδα ούτε σαν προίκα της Φρειδερίκης, ούτε σ' αντάλλαγμα των πολύτιμων υπηρεσιών, που τους προσφέρουν οι μοναρχοφασίστες.

Πήγαμε στις Λαϊκές Δημοκρατίες. Επισκεφθήκαμε τη Τσεχοσλοβακία, τη Ρουμανία, την Ουγγαρία, την Πολωνία, κι επισκεφθήκαμε αυτές τις χώρες στην πιο κρίσιμη για την ειρήνη του κόσμου περίοδο. Εκεί βρήκαμε πραγματική κατανόηση και

υποστήριξη. Μας δέχτηκαν μ' ενθουσιασμό κι εκτίμηση. Βάλανε στη διάθεση μας όλα τα μέσα για να διαφωτίσουμε τόσο την κοινή όσο και την επίσημη γνώμη. Μας έδωσαν φιλοξενία κι ενδιαφέρθηκαν να γνωρίσουν την υπόθεση μας και να κάμουν ότι μπορούν για να την προωθήσουν.

Μπορούμε τώρα με βεβαιότητα να πούμε στον ελληνικό κυπριακό λαο, πως η δίκαιη απαίτηση του να ενωθεί με την Ελλάδα θα τεθεί και θα υποστηριχθεί στην προσεχή γενική συνέλευση του ΟΗΕ.

Οι ψεύτες και συκοφάντες δεν έχουν παρά να περιμένουν την προσεχή Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ και τότε θα δουν ποιοι είναι οι πραγματικοί φίλοι και σύμμαχοι του ελληνικού κυπριακού λαού στην πάλη του για εθνική λευτεριά.

Τόσο στις Λαϊκές Δημοκρατίες, όσο κι αλλού μας ρώτησαν για τη στάση της Κυβέρνησης της Αθήνας, έναντι του κυπριακού. Κι εδώ ακριβώς είναι που σκαλώνει το ζήτημα μας. Η άρνηση της να θέσει το κυπριακό σαν ελληνική εθνική διεκδίκηση και πρόθεση της ν' απόσχει από τη συζήτηση και τη ψηφοφορία σε περίπτωση που θα τεθεί το κυπριακό στον ΟΗΕ, αποτελεί προδοσία του χειρίστου είδους. Γι' αυτό και ο αγώνας μας σμίγει με τον αγώνα του ελληνικού λαού για την εθνική ανεξαρτησία της Ελλάδος και μια δημοκρατικά εκλεγμένη ελληνική Κυβέρνηση που να μιλά και να δρα για την Ελλάδα και τα λαϊκά στρώματα.

Το καθήκον της στιγμής που μπαίνει για άθε τίμιο κύπριο πατριώτη είναι η ενότητα- ενότητα στα κάτω- και πάλη, σκληρή κι' αδιιάκοπη για υποστήριξη της Πρεσβείας μας, για ειρήνη, ψωμί, λευτεριά, συνεχή αδιάλλαχτο, ενιαιομετωπικό, μαχητικό αγώνα για την Ένωση και την εξυπηρέτηση των λαϊκών συμφερόντων. Να πέσουν οι φραγμοί και ν' απομονωθεί η αντιδραστική προδοτική ηγεσία. Τι θα πει δεξιός κι αριστερός; Εδώ υπάρχει μονάδα λαός και μια φτούχτα εκμεταλλευτών και συνεργατών της ξενοδοχοκρατίας.

Το μήνυμα που φέρω από τη Λαϊκή Εθνική

Πρεσβεία είναι ενότητα και μαχητικός αγώνας για την Ένωση. Σ' αυτή την πάλη το κόμμα κι η παράταξη μας θα βρίσκονται πάντα στην πρώτη γραμμή. Ετοιμοι για κάθε θυσία".

Την πίστη του ότι το κυπριακό θα παρουσιαζόταν στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ από ανατολικές χώρες, ο Παπαϊωάννου την επανέλαβε την επομένη της άφιξης του σε άρθρο του στο "Νέο Δημοκράτη", εκφραστικό όργανο του ΑΚΕΛ που συνόψιζε τα πρώτα συμπεράσματά του από την αποστολή και ζητούσε πόλεμο εναντίον της ελληνικής Κυβέρνησης. Ο Παπαϊωάννου μιλούσε για την προσεχή Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ χωρίς να διευκρινίζει αν επρόκειτο για εκείνη του 1050 ή του 1951.

Εγγραψε ο Παπαϊωάννου:

" Σαν αποτέλεσμα της δράσης της Λαϊκής Εθνικής Πρεσβείας και της μαζικής υποστήριξης τόσο του ελληνικού όσο και του κυπριακού λαού πετύχαμε, ώστε να εξασφαλιστεί η τοποθέτηση και υποστήριξη του Κυπριακού στην προσεχή Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ. Αυτά είναι τα πρώτα θετικά αποτελέσματα της δουλειάς μας. Το Κυπριακό εθνικό ζήτημα βγήκε ήδη έξω από τα αποπνιχτικά υποδουλωτικά "ελληνοβρετανικά πλαίσια φιλίας" και γίνηκε ζήτημα της παγκόσμιας κοινής κι επίσημης γνώμης. Αυτό σε μια περίοδο που απασχολούν την ανθρωπότητα τόσα και τόσα διεθνή σοβαρά προβλήματα, σε μια περίοδο που η ειρήνη στον κόσμο κρέμεται από μια κλωστή αποτελεί σημαντική πρόοδο στην προώθηση της ενωτικής μας υπόθεσης.

Το Κυπριακό θα μπει στην προσεχή Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ. Όχι όμως από την Κυβέρνηση που έχει απαράβατο καθήκον και εθνική υποχρέωση. Αυτή η Κυβέρνηση πούναι εξάρτημα του αγγλοαμερικανικού ιμπεριαλισμού, δεν είναι ελληνική μα ολότελα ξένα συμφέροντα που εξυπηρετεί, δεμένη χειροπόδαρα στο άρμα του αγγλοαμερικανικού ιμπεριαλισμού οφείλουσα την ύπαρξη της στην ένοπλη επέμβαση των ιμπεριαλιστών, μιλά και δρα όχι για την Ελλάδα και τα λαϊκά συμφέροντα μα για τα συμφέροντα εκείνων

που την ανέβασαν και την κρατούσαν στην έξουσία. Μεγαλύτερη και πιο αισχρή προδοσία και εκείνη που κάμνουν σήμερα οι μοναρχοφασιστικές κυβερνήσεις της Αθήνας σχετικά με το κυπριακό είναι δύσκολο να φανταστεί κανείς. Όταν φθάσουν μέχρι του σημείου να δηλώνουν πως κι αν ακόμη εγερθεί το κυπριακό στον ΟΗΕ από άλλες κυβερνήσεις ή αντιπροσωπεία της Κυβέρνησης της Αθήνας θ' απόσχει από τη συζήτηση και τη ψηφοφορία είναι δύσκολο αν όχι και αδύνατο να βρει κανείς πιο εθελόδουλη και προδοτική στάση απ' αυτή.

Συνειδητά και καθ' υπαγόρευση των αφεντικών του το μοναρχοφασιστικό κατασκεύασμα της Αθήνας κτυπά πισώπλατα, την εθνικοαπελευθερωτική προσπάθεια του ελληνικού κυπριακού λαού. Στην πόλη του για εθνική αποκατάσταση ο ελληνικός κυπριακός λαός δεν έχει ν' αντιμετωπίσει μονάχα τον αγγλοαμερικάνικο ιμπεριαλισμό. Έχει ν' αντιμετωπίσει και τον ελληνικό μοναρχοφασισμό που πλήττει και προδίδει την υπόθεση του για να διατηρεί την εύνοια των καταπιεστών και υποδουλωτών τόσο του κυπριακού όσο και του ελληνικού λαού.

Αυτό το μοναρχοφασιστικό κατασκεύασμα που βασανίζει κατά τον πιο απάνθρωπο τρόπο ό,τι καλό και τίμιο διαθέτει η Ελλάδα είναι ασποονδότατος πόλεμος του απελευθερωτικού αγώνα του λαού μας. Δεν μπορούμε να λέμε πως κάμνουμε ενωτικό αγώνα αν δεν διεξάγουμε συνάμα και εντατική πάλη ενάντια στο μοναρχοφασιστικό καθεστώς της Αθήνας σε συνδυασμό με τον αγώνα του ελληνικού λαού.

Το ζήτημα μας θα τεθείς τον ΟΗΕ και θα γίνει διεθνές ζήτημα. Εφ' όσον όμως η Κυβέρνηση της Αθήνας δεν είναι διατεθειμένη να το θέσει σαν ελληνική εθνική διεκδίκηση θάταν αυταπάτη να πιστεύουμε πως θα λυθεί στο σύντομο μέλλον. Το κυπριακό είναι αδιαχώριστα συνδεδεμένο με τον αγώνα του ελληνικού λαού για εθνική ανεξαρτησία και μια κυβέρνηση βγαλμένη μέσα από την ελεύθερη θέληση του λαού.

Σε ομιλία του όμως στις 28 Οκτωβρίου ο

Παπαϊωάννου έγινε πιο σαφής και διευκρίνησε ότι το κυπριακό θα τίθετο στη γενική συνέλευση του ΟΗΕ του 1950 από μια ανατολική χώρα.

Είπε κατηγορώντας την Πρεσβεία της Εθναρχίας η οποία βρισκόταν στο εξωτερικό, για τη στάση της:

"Εξέρουν ότι το κυπριακό θα ανακινηθεί και θα υποστηριχθεί από τις Λαϊκές Δημοκρατίες στην παρούσα Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ. Μα ούτε μια λέξη δε θεώρησαν σωστό να ανταλλάξουν με τους αντιπροσώπους αυτών των χωρών".

Στις 21 Οκτωβρίου 1950 επέστρεψε στην Κύπρο και ο Αδάμ Αδάμαντος, το δεύτερο μέλος της Πρεσβείας του ΑΚΕΛ που είχε συνοδεύσει τον Παπαϊωάννου στο Λονδίνο και τις άλλες χώρες.

Όπως ο Παπαϊωάννου έτσι και ο Αδάμαντος είχε σκληρά λόγια εναντίον της στάσης της ελληνικής Κυβέρνησης την οποία θεωρούσε ως υπεύθυνη για τη μη πρόωθηση του κυπριακού.

Είπε ο Αδάμαντος:

"Επανερχόμενος εις την Κύπρον φέρω προς τον ελληνικόν κυπριακόν λαόν, τον χαιρετισμόν της συμπάθειας και της φιλίας όλων των φιλελευθέρων και προοδευτικών ανθρώπων των χωρών που εξ ονόματος σας έχει επισκεφθεί και ιδιαίτερα των λαών των ανατολικών δημοκρατιών που επεφύλαξαν στην Πρεσβεία μας υποδοχήν και περιποίησην θερμή και έδειξαν πλήρη κατανόησιν της δίκαιης απαίτησης του λαού μας.

Το έργο μας όμως ακριβώς επειδή παρουσιαζόταν ελπιδοφόρο από τη δράση μας στις αντιολικές δημοκρατίες, ανακόπηκε κατά τρόπο αυταχικό και βάνανσο από τους αμερικανούς, οι οποίοι εις εμένα μεν αρνήθησαν ολότελα άδεια να ταξιδεύσω στο Λέηκ Σαξέξ, εις δε τον γραμματέα της Κυπριακής επιτροπής Λονδίνου Εύδωρον Ιωαννίδην, δεν επέτρεψαν να αποβιβασθή στο αμερικανικόν έδαφος, ούτε σαν δημοσιογράφος, αλλά τον έκλεισαν εις το "Έλλις Αϊλαντ" την προθήκην αυτήν της αμερικανικής δημοκρατίας και του αμερικανικού πολιτισμού παρά το γεγονός ότι του εθεώρησαν το διαβατήριον και

ταξίδευσεν έως την Νέαν Υόρκην.

Όλα αυτά είναι αρκετά να μας δείξουν την εχθρότητα που τρέφει ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός προς την υπόθεσιν μας και τας πραγματικές διαθέσεις της ηγεσίας των ιμπεραλιστικών χωρών έναντι του ενωτικού μας ζητήματος. Εν τούτοις οι εκεί φίλοι της ελευθερίας, σύμφωνα με την υπόσχεση που μας έδωσαν, θα βρουν τον τρόπο να εγείρουν και να υποστηρίξουν τη ενωτική μας αξίωση.

Ασφαλώς η εκεί παρουσία μας θάχει περισσότερες ευκαιρίες και προ παντός η επαφή μας με όλους τους αντιπροσώπους θα εδημιουργούσε πλατύτερη βάση για τοποθέτησιν του ζητήματος μας. Αυτήν την θέσιν, θα δημιουργήσει το υπόμνημα που η Λαϊκή Εθνική Πρεσβεία υπέβαλε στα Ενωμένα Έθνη. Σε καμμία όμως περίπτωση, δεν πρέπει να λησμονούμε τον χαρακτήρα του Οργανισμού αυτού και τον ρόλο που παίζει η ιμπεριαλιστική αντίδρασις. Στόχος ήταν και παραμένει να κάνουμε και να διατηρήσουμε το ζητημά μας ζωντανό μπροστά στην παγκόσμια κοινή γνώμη.

Βασικά καταστρεπτικός, παράγοντας στην υπόθεσιν μας είναι η δολλαριόδουλη ελληνική Κυβέρνηση που στηριγμένη εξ ολοκλήρου πάνω στα αμερικανικά δεκανίκια, δεν έχει την δύναμιν να σταθεί στα πόδια της και να διεκδικήσει την πιο δίκαιη ελληνική απαίτηση, αλλ' αδιάντροπα την εγκαταλείπει και ενερυθρίαστα την προδίδει. Σ' αυτό μπορεί να προστεθεί και η σημασία που έχει για το ζήτημά μας η προσήλωσις της διεθνούς κοινής γνώμης στα μεγάλα διεθνή ζητήματα.

Σοβαρό αντίδοτο όλης αυτής της κατάστασης θάταν η συνεργασία της Εθναρχικής και της Λαϊκής Πρεσβείας για ολόπλευρη επιδίωξη της εθνικής απολύτρωσης. Δυστυχώς όμως όλη η ειλικρινής προσφορά που έγινε από της ιδικής μας πλευράς απορρίφθηκε από την άλλη πρεσβεία και την Εθναρχία, οι οποίες με τη στάσιν τους κομματίζουν και θυσιάζουν τον απελευθερωτικό αγώνα του λαού μας, στα ελληνοβρετανικά πλαίσια μιας ανύπαρκτης ή ετεροβαρούς φιλίας.

Παρ' όλες όμως τις δυσκολίες δεν πρέπει να παραγνωρίζεται το τεράστιον διαφωτιστικόν έργον που η Πρεσβεία μας επετέλεσε και το ποιον δεν θα μείνει χωρίς καρπούς, αρκεί να κρατούμε αναμμένη την δάδα της διαφώτισης όλων των ειλικρινών μας φίλων και ενονοποιημένες τις πλατειές δυνάμεις του αγώνα μας τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, πάντοτε έτοιμες για εκμετάλλευση όλων των ευκαιριών. Γι' αυτό ακριβώς έχουμε καθήκον να συσπειρωθούμε γύρω από την σημαίαν της ενότητας για να βοηθήσουμε αποτελεσματικά τους αγώνες του λαού μας και να συμβάλουμε στον παγκόσμιον αγώνα της ειρήνης, της δημοκρατίας και της ανεξαρτησίας των λαών".

Οι δηλώσεις του Αδάμαντου φαίνονταν συγχρονισμένες με εκείνες του Εζεκία Παπαϊωάννου, αλλά ο ίδιος ο Αδάμαντος είχε, όπως είπε, αργότερα διαφορετικές απόψεις και μάλιστα ήταν απογοητευμένος από τις εντυπώσεις του από την επίσκεψη του στις σοσιαλιστικές χώρες.

Η εντύπωση του ήταν ότι η Σοβιετική Ένωση δεν θα ενδιαφερόταν για να προωθήσει το Κυπριακό στον ΟΗΕ γιατί κατά τον Αδάμαντο είχε πολλά άλλα θέματα να προωθήσει από το Κυπριακό.

Ο Αδάμαντος αποκάλυψε μάλιστα πολύ αργότερα ότι η Σοβιετική Ένωση αρνήθηκε να θεωρήσει τα διαβατήρια της Πρεσβείας και ότι τη συμβούλευσε να περιορισθεί τις Λαϊκές Δημοκρατίες μόνο.

Οι αποκαλύψεις του Αδάμαντου ήλθαν πολύ αργότερα (**3 Οκτωβρίου και 7 Νοεμβρίου 1952**) όταν πια διαφώνησε με το ΑΚΕΛ.

Εγγραψε ο Αδάμαντος στις **3 Οκτωβρίου 1952** (απογευματινή εφημερίδα ΦΩΣ της Λευκωσίας):

"Όταν το **1950** η Λαϊκή μας Πρεσβεία εκαθόταν επί **40**ήμερον εις το Βουκουρέστι και υπέβαλλεν αίτηση στη Σοβιετική Πρεσβεία για να της θεωρήσει τα διαβατήρια να μεταβεί στη Μόσχα, γιατί αρνήθηκε να το κάμει και συνεβούλευσε την Κυπριακή Πρεσβεία να επισκεφθεί τες άλλες Λαϊκές Δημοκρατίες;

Μήπως γιατί εξέχασεν ότι ήταν η προστάτρια

των αδυνάτων και των αγωνιζομένων, η υπέρμαχος κι έμενεν ανάλγητη και ασυγκίνητη μπροστά στην αδύνατη φωνή των Λαϊκών αντιπροσώπων της Κύπρου;

Ασφαλώς έτσι θα πουν οι εχθροί της Σοβ. Ενωσης και οι αφελείς. Εκείνοι όμως που καταλαβαίνουν από διεθνείς συνθήκες και πολιτική και δεν έχασαν τη συναίσθηση του μικρού και του μεγάλου, θα πουν δικαιολογημένα: " Η Σοβ. Ενωση έχει πολύ μεγαλύτερα κι επιτακτικώτερα καθήκοντα να επιτελέσει από την προώθηση του Κυπριακού".

Η Σοβ. Ενωση, όπως και κάθε άλλη χώρα, έχει ανάγκη να κάμνει πολιτική και η πολιτική δεν είναι χωράφα μέσα στην οποία να ξαπολύσεις βώδια. Η πολιτική απαιτεί κρίση, διορατικότητα, ευστροφία, ελιγμούς, διπλωματία και η Σοβ. Ενωση διαθέτει εξαίρετο διπλωματικό σώμα- και χωρίς άλλο δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι εσήκωσεν από το Υπουργείον των Εξωτερικών ένα Γκρομύκο και τον μετέφερεν εις την Πρεσβείαν του Λονδίνου. Χρειάζεται όμως διάνοια μεγαλύτερη από την διάνοια των σημειωματογράφων του "Δημοκράτη" για να εκτιμήσει επαρκώς τις διεθνείς καταστάσεις να παρακολουθήσει τα νήματα της διεθνούς πολιτικής κίνησης και να προβάλλει σωστά του ζητήματος μας, την τοποθέτηση μέσα στον διεθνή πολιτικόν ορίζοντα.

Όταν τον Οκτώβρη του **1950** εγύριζα άπρακτος από την αποστολή της Πρεσβείας και - αντίθετα προς τα όσα δημαγωγικά είχε διακηρύξει ο κ. Εζεκίας- εγώ έλεγα πως δεν είστε ότι το ζήτημα μας θ' ανακινηθεί, εχαρακτηριζόμουν και τότε ως αντικομματικός και αντισοβιετικός.

Ποια δικαιολογία έδωσε στον κόσμο η έστω και στο κόμμα καν, το Πολιτικό Γραφείο, που ετροποποίησε πάνω στις γραμμές και τον τόνον του κ. Εζεκία το ανακοινωθέν που εγώ είχα ετοιμάσει και κατατόπιζα με την επιστροφή μου τον Κυπριακό λαό για να μη δοκιμάσει απογοητεύσεις; Ας ανασύρει ο κ. Εζεκίας τα έγγραφα εκείνα από τα κομματικά του συρτάρια κι ας τα δημοσιεύσει για να μάθει ο κόσμος ποια είναι η

αλήθεια".

Επίσης στις **8** Νοεμβρίου **1952** ο Αδάμαντος έγραψε γύρω από το ίδιο θέμα στη ίδια εφημερίδα (ΦΩΣ), παραθέτοντας μάλιστα και άλλες λεπτομέρειες από τις επαφές της Πρεσβείας:

" Όταν το **1950** η Λαϊκή Πρεσβεία εσυναντούσεν αντιπροσωπεία της Παγκόσμιας Συνδικαλιστικής Οργάνωσης (ΠΣΟ) στο Παρίσι, τόσο ο Λουϊ Σαγιάν, ο Γ.Γ. όσο και ο Ρώσος αντιπρόσωπος επέμεναν σε τούτη την ερώτηση:" Καλά εθνική αποκατάσταση και Ένωση με την Ελλάδα, μα γιατί με τη μοναρχοφασιστική Ελλάδα;"

Εξαντλήσαμεν όλα τα συνήθη επιχειρήματα χωρίς το προσδοκώμενον αποτέλεσμα, ο δε Γ. Γ. του ΑΚΕΛ για να καταλήξει και να αποστομώσει τους επιτελείς της ΠΣΟ εδήλωνεν (ω ιερά και αγία απλότης) ένωση σημαίνει προσθήκη τριών μεραρχιών στις δημοκρατικές δυνάμεις της Ελλάδας. Η θερμοκέφαλη και μαχητική αυτή επιχειρηματολογία φαίνεται πως άφηνε τελείως αδιάφορους τους αντιπροσώπους της ΠΣΟ. Αυτό το συμπεραίνω εκ του γεγονότος ότι δεν προθυμοποιήθησαν να μας δώσουν ανεπιφύλακτη βεβαίωση υποστήριξης (εχρειάθηκε πολλή ώρα και τέχνη για ένα "ήξεις αφίξεις" μήνυμα προς τον Κυπριακό λαό) και ενώ υποσχέθηκαν να βάλουν το ζήτημα στο Συμβούλιο δεν είδαμε τίποτε το θετικό και επίσημο) εκτός εάν ο κ. Ζιαρτίδης, ο εδώ υπεύθυνος της ΠΣΟ, παρέλειψε να το δημοσιεύσει και να κατατοπίσει τον Κυπριακό λαό) γι' αυτό το τόσο σοβαρό για μας ζήτημα, χάριν του οποίου εδιαμηνύσαμε μακράν οδόν με αποκλειστικό σκοπό να διαφωτίσουμε και να ζητήσουμε υποστήριξη.

Απαράλλακτα όμοια ήταν και η στάση- στάση πολύ επιφυλακτική- του επί των εξωτερικών υποθέσεων υπευθύνου της Ουμανιτέ, της εφημερίδος του γαλλικού Κομμουνιστικού Κόμματος του οποίου Κόμματος κανένας από τα ανώτερα (όχι τα ανώτατα) στελέχη, λόγω της τότε κυβερνητικής κρίσης, δεν ήυρε τρόπο και χρόνο για ακρόαση της Πρεσβείας και θερμή και οργανωμένη υποστήριξη του σκοπού τους.

Καλύτερη δεν ήταν η θέση μας και στα άλλα μέρη εις δε το Βουκουρέστι εκαθόμαστε τελείως άπρακτοι και επί σαράντα σχεδόν ημέρες μέχρις ότου μας λεχθή πως δεν ήταν ανάγκη να μεταβούμε στη Μόσχα (τοις φρονίμους ολίγα) και μας εσυμβούλευαν να περιορισθούμε στες Λαϊκές Δημοκρατίες. Σε όλα αυτά πρέπει να δει κανείς την υπολογισμένη επιφύλαξη έναντι του ζητήματος μας, έναντι της μοναρχοφασιστικής Ελλάδας και της μεταπολεμικής Βρετανίας".